

Vergaderjaar 2014–2015

34 002

Wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten (Belastingplan 2015)

Nr. 78

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 18 november 2014

De commissie voor de Rijksuitgaven heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister van Financiën over de publicatie van de Algemene Rekenkamer van 2 september 2014 inzake Versobering heffingskorting groen beleggen. Realisatie en effect.

De Minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van 17 november 2014. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Harbers

Adjunct-griffier van de commissie,
Maas

Vraag 1+6

Volgens de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) is de oorzaak van het feit dat banken een hogere rente vragen op groene beleggingen gelegen in het wegvallen van het fiscale voordeel. Zij zouden daardoor zelf een hogere rente moeten bieden op spaargeld dat zij bij particulieren ophalen. Onderschrijft het kabinet de analyse van de NVB? Wat is de verklaring van het kabinet voor de toename van de rente van 0,3 procentpunt op leningen aan groene projecten?

Antwoord

Het kabinet heeft geen oordeel over de hoogte van het rentepercentage dat banken vragen op groene beleggingen of het rentepercentage dat banken aan particulieren bieden voor het inleggen van spaargeld en in hoeverre de hoogte is veranderd door de aanpassing van de hoogte van de heffingskorting. De hoogte van de rente is afhankelijk van meerdere factoren en van de alternatieven die spaarders in wisselende marktomstandigheden in aanmerking nemen.

Vraag 2

Hoe groot waren in de periode 2011–2013 de bedragen die particulieren gemiddeld van hun box 3-vermogen inzetten voor groen beleggen?

Antwoord

	Totaal ingelegd (mln euro's)	Spaarders/ beleggers (*1.000)	Gemiddelde inleg (euro's)	heffingskorting
Ultimo 2009	7.361	250	29.444	1,3%
Ultimo 2010	6.360	259	24.555	1,3%
Ultimo 2011	5.488	201	27.303	1,0%
Ultimo 2012	4.697	168	29.554	0,7%
Ultimo 2013	4.591	153	29.961	0,7%

Bron RVO jaarverslagen groen beleggen

Vraag 3

Staan de uitvoeringskosten als gevolg van de versobering van de heffingskorting nog in redelijke verhouding tot het (beoogde) maatschappelijk effect van de faciliteit?

Antwoord

De gegevens voor groene beleggingen worden vooringevuld in de aangifte inkomstenbelasting. De uitvoeringskosten voor de Belastingdienst zijn relatief laag dankzij de automatische gegevensverstrekking van banken over spaar en beleggingstegoeden en het voorinvullen in de aangifte.

Vraag 4

Waarom is in het Belastingplan 2011 en het Belastingplan 2012 geen rekening gehouden met een eventuele terugloop van het ingelegde vermogen van groene spaarders en beleggers?

Antwoord

De oorspronkelijke maatregel in het regeerakkoord voor het kabinet Rutte/Verhagen was het laten vervallen van de heffingskorting per 1 januari 2011. De budgettaire opbrengst bedroeg het totaal van het met de heffingskorting gemoeide bedrag. Een eventuele herschikking van het ingelegde vermogen door spaarders/beleggers is in dat geval niet van relevant voor de budgettaire opbrengst. In november 2010 is de voorgenomen maatregel door het amendement Slob gewijzigd. Het afschaffen van de heffingskorting zou volgens dat amendement in vier jaarlijkse stappen plaatsvinden, van 1,3% in 2010 naar respectievelijk 1,0% in 2011, 0,7% in 2012, 0,4% in 2013 en uiteindelijk 0% in 2014. De budgettaire kosten zijn toen naar rato van de afbouw ingeboekt. Deze fasering is geen aanleiding geweest om voor de budgettaire kosten in de tussenliggende jaren ook veronderstellingen te maken over het ingelegde bedrag omdat uiteindelijk nog steeds de heffingskorting volledig zou zijn afgeschaft en de eventuele herschikking van het ingelegde vermogen door spaarders/beleggers ook in dat geval uiteindelijk niet relevant zou zijn voor de budgettaire opbrengst. Vervolgens is in het begrotingsakkoord 2013 uit april 2012 afgesproken om het inmiddels afgebouwde percentage voor de heffingskorting voor groen beleggen tot 0,7% op dat niveau te handhaven. Daarmee vervielen de beoogde laatste twee stappen zoals in het amendement Slob was voorzien. Voor de budgettaire opbrengst is voor de consistentie toen het bedrag ingeboekt dat volgens in de laatste twee stappen in motie Slob was voorzien.

Vraag 5

Wat is de besparing op de vrijstelling voor box 3 geweest in 2011 en 2012 door de daling van het ingelegd vermogen?

Antwoord

In 2011 is het ingelegde vermogen gedaald met circa 900 miljoen (zie tabel vraag 2) en in 2012 met nog eens circa 800 mln. De besparing op de vrijstelling wordt voor 2011 geschat op 10 miljoen euro en voor 2012 additioneel 9 miljoen euro.

Vraag 7

Waarom kiest het kabinet voor het gebruik van ramingen in plaats van realisatiecijfers in de Miljoenennota als het gaat om de cijfers van de heffingskorting groen beleggen over de voorgaande jaren?

Antwoord

Voor de budgettaire kosten is niet alleen het ingelegde vermogen van belang, maar ook in hoeverre dat ingelegde vermogen afkomstig is van IB-plichtige particulieren. Voor de feitelijke budgettaire kosten zijn de opgelegde aanslagen door de belastingdienst van belang. Het duurt enige jaren na afloop van het belastingjaar dat alle belastingaangiften zijn afgewikkeld. Daardoor bevatten de budgettaire kosten van groen beleggen direct voorgaande jaren nog ramingselementen.

Vraag 8

Wat is de cijfermatige onderbouwing van het kabinet van de conclusie dat het verschil tussen de geraamde en de gerealiseerde opbrengst in belangrijke mate het gevolg is van de tegenvallende economische ontwikkelingen?

Antwoord

Het kabinet beschikt niet over een cijfermatige analyse van de ontwikkeling van het ingelegde vermogen in groenfondsen. In hoeverre het lagere ingelegde vermogen bij groenfondsen een direct gevolg is van de aanpassing van de heffingskorting zou een evaluatie van het effect inclusief gedragseffect voorafgaand aan het invoeren van de maatregel en de realisatie daarvan achteraf vergen. Het kabinet heeft aan willen geven dat het lagere ingelegde vermogen niet direct kan worden toegeschreven aan het beleid rond de heffingskortingen. 2010–2012 is een periode geweest van tegenvallende economische ontwikkelingen waaronder de ontwikkelingen op de financiële markten die mede van invloed zijn op het spaar en beleggingsgedrag

Vraag 9

Kan het kabinet uiteenzetten welke stappen het gaat nemen om inzicht te krijgen in de maatschappelijke effecten en milieueffecten ex-post ten gevolge van de versobering van de heffingskorting groen beleggen, zoals geadviseerd door de Algemene Rekenkamer?

Antwoord

De beoogde evaluatie staat gepland voor het jaar 2015, als onderdeel van de beleidsdoorlichting van begrotingsartikel 19 I&M; klimaat.

Vraag 10 + 11

In totaal hebben particulieren meer dan € 2,5 miljard van groenbanken weggehaald sinds eind 2010 bekend werd dat er op de regeling groen beleggen werd bezuinigd. Bij de verwerking van de maatregel in het Belastingplan 2011 heeft de Staatssecretaris van Financiën laten weten een beperkt effect op het ingelegde vermogen te verwachten. Waarop was deze verwachting gebaseerd? Waarom wijkt het daadwerkelijke effect af van het verwachte effect? Welke redenen zijn er volgens het kabinet, naast de versobering van de heffingskorting groen beleggen, die van invloed zouden kunnen zijn op het lagere ingelegde vermogen?

Het kabinet heeft bij de aankondiging van de maatregel aangegeven er vanuit te gaan dat ook na de bezuinigingsmaatregel voldoende kapitaal beschikbaar zou zijn voor groene projecten. In hoeverre is dit volgens het kabinet het geval geweest?

Antwoord

In de nota naar aanleiding van het verslag van het Belastingplan 2012 (Tweede Kamer 2011–2012, 33 003, nr. 10 geeft het kabinet een onderbouwing van het beleid rond de heffingskorting groen beleggen. Daarin wordt gewezen op de waargenomen fiscale overstimulering. Het kabinet stelt «De regeling voor groene beleggingen heeft in het verleden nut gehad in het stimuleren van groene en andere gefaciliteerde beleggingen. De sterke groei van deze markt in voorgaande jaren is hiervan mede het bewijs. Ook voor niet-fiscaal gefaciliteerde duurzame beleggingen is een volwassen markt ontstaan. De groeitrend in de markt voor duurzaam beleggen geeft aan dat de maatschappelijke opvatting hieromtrent en ideële motieven op zichzelf al zorgen voor groei, los van de fiscale stimulering. Dit ondersteunt de stelling van het kabinet dat de markt voort kan met minder fiscale facilitering dan ten tijde van de invoering van de onderhavige heffingskortingen.»

In het jaarlijkse rapport Duurzaam Sparen en Beleggen van de VBDO (vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling) wordt dit bevestigd getuige de navolgende grafiek.

Grafiek 4.2: Markt fiscaal!vrijgesteld en regulier duurzaam sparen en beleggen 2003!2012

